

Výdaje způsobilé k financování z fondů EU

Již téměř půl roku uběhlo od začátku nové strukturální intervence pro období 2007 – 13. Oproti předcházejícímu zkrácenému programovému období 2004 – 06 se způsob řízení strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v mnohém více či méně podstatně změní. K nejvýznamnějším změnám určitě patří nastavení pravidel způsobilosti výdajů pro financování z fondů EU.

Programové období, na jehož prahu se nyní nacházíme, se na rozdíl od toho předcházejícího ponese v duchu většího důrazu, který Evropská komise bude klást na decentralizaci řízení poskytované pomoci směrem k jednotlivým členským zemím. To platí i pro oblast tzv. způsobilých výdajů, což jsou výdaje, které budou moci být v rámci jednotlivých projektů spolufinancovány z fondů EU.

Zatímco v programovém období 2004 – 06 upravovala způsobilost výdajů pro strukturální fondy i pro Fond soudržnosti speciální nařízení, v rámci současné strukturální intervence již žádná podobná nařízení neexistují. Nařízení platná pro implementaci fondů EU v období 2007 – 13 stanovují pro způsobilost výdajů, kromě několika specifických skupin výdajů, pouze velmi obecný rámec. Podrobná úprava těchto pravidel je pak delegována na

národní úroveň jednotlivých členských zemí. V České republice je vrcholným orgánem odpovědným za řešení této problematiky Ministerstvo pro místní rozvoj, které se rozhodlo nastavit pravidla způsobilosti výdajů ve spolupráci s externím zpracovatelem – konsorciem společností EuroManagers, s.r.o. a KPMG Česká republika, s.r.o.

Pravidla způsobilosti výdajů

V následujících sedmi letech bude moci Česká republika v rámci strukturální pomoci vyčerpat ze společné evropské pokladny přibližně 26,7 mld. eur (asi 773,9 mld. Kč), což je bezprecedentní objem prostředků, který se již pravděpodobně nebude opakovat. Pro zdárné vyčerpání těchto zdrojů bude stěžejní správné nastavení implementačního systému. Jedním z pilířů tohoto systému jsou právě pravidla způsobilosti výdajů.

Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj (ERDF), Evropském sociálním fondu (ESF) a Fondu soudržnosti (FS) v článku 56 odst. 4 stanoví, že se pravidla pro způsobilost výdajů upraví na národní úrovni. To se netýká výjimek stanovených ve zvláštních nařízeních pro každý z fondů – konkrétně se jedná o nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 o ERDF a č. 1081/2006 o ESF a nařízení Rady (ES) č. 1084/2006 o FS. Některá ustanovení vztahující se ke způsobilosti výdajů jsou obsažena rovněž v nařízení Komise (ES) č. 1828/2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

Před samotným zpracováním pravidel způsobilosti výdajů byla provedena právní analýza dotčené oblasti, která vycházela z příslušných ustanoveních

výše uvedených právních norem EU a ČR. Legislativa EU nicméně poskytuje pouze základní legislativní rámec, který se musel dále rozpracovat v souladu s ustanoveními národních právních předpisů pro jednotlivé oblasti výdajů. Vedle právního rozboru byla provedena rovněž analýza dosavadní praxe a zkušeností nabytých relevantními subjekty v rámci dosud realizovaných projektů spolufinancovaných z fondů EU.

Výstupem výše uvedených aktivit se stal analytický podkladový dokument, jehož cílem bylo zjistit, jaká omezení při posuzování způsobilosti výdajů z relevantních právních předpisů vyplývají. Dále bylo třeba identifikovat a analyzovat problémové oblasti způsobilých výdajů v období 2004 – 06 a navrhnout přístupy k řešení způsobilých výdajů pro období 2007 – 13. Na základě provedených rozborů a analýz bylo formulováno celkem 15 pravidel způsobilosti výdajů, která byla rozdělena do dvou základních skupin – obecná pravidla a pravidla dle druhu.

Obecná pravidla způsobilosti výdajů

Základní principy způsobilosti výdajů

Stanovují obecné vymezení způsobilosti výdajů, které musí být v souladu s principy hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti, a zároveň upravují časovou způsobilost a okamžik vzniku výdajů a jejich dokladování.

Způsobilost dle umístění projektů

Upravuje způsobilost výdajů z hlediska územního dopadu a lokalizace projektu.

Zpětné financování již ukončených projektů

Definuje principy pro refundaci výdajů již zrealizovaných projektů.

Křížové financování

Identifikuje možnosti jak financovat výdaje z jiného fondu než z toho, pod který výdaje svým charakterem spadají.

Veřejná podpora

Určuje základní principy pro soulad výdajů s pravidly poskytování veřejné podpory.

Technická pomoc

Vymezuje základní oblasti, ve kterých lze výdaje financovat v režimu tzv. technické pomoci, jež je určena především subjektům implementačního systému.

Projekty vytvářející příjmy

Uvádí základní principy pro výpočet způsobilých výdajů u projektů, které vytvářejí příjmy.

Pravidla dle druhu pro způsobilost výdajů

Nákup pozemků

Stanovuje podmínky, za kterých jsou výdaje na nákup pozemků způsobilé pro financování z fondů EU.

Nákup staveb

Stanovuje podmínky, za kterých jsou výdaje na nákup staveb způsobilé pro financování z fondů EU.

Nákup použitého zařízení

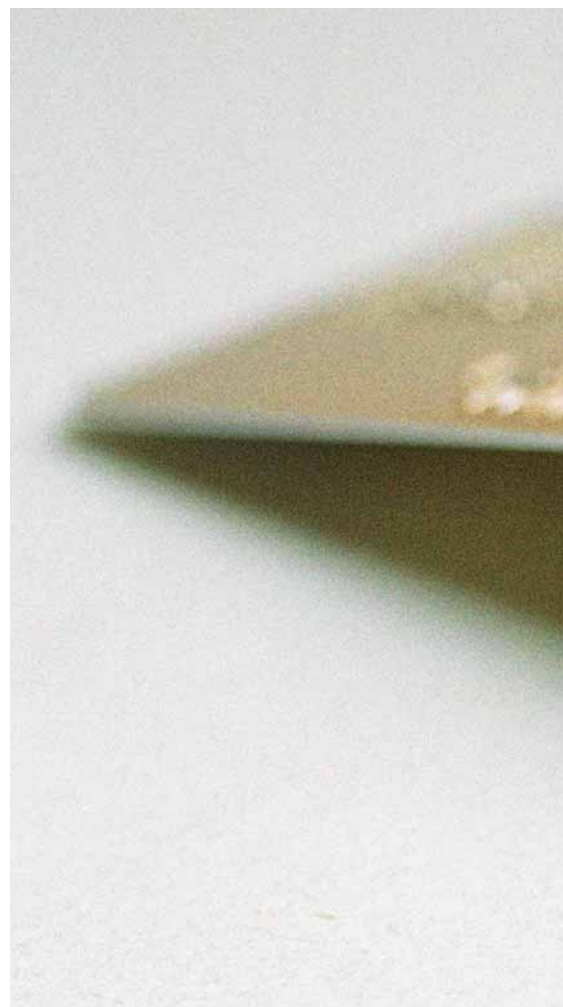
Stanovuje podmínky, za kterých jsou výdaje na nákup použitého zařízení způsobilé pro financování z fondů EU.

Leasing

Upravuje podmínky, za kterých je možné využití finančního a operativního leasingu pro financování projektu.

Odpisy, režijní náklady a věcné příspěvky

Upravuje způsobilost odpisů hmotného a nehmotného majetku, dále pak principy způsobilosti režijních nákladů a podmínky způsobilosti a ocenění věcných příspěvků.

Osobní náklady

Vymezuje principy způsobilosti základních druhů osobních nákladů.

Finanční výdaje, služby a poplatky

Upravuje principy způsobilosti těchto výdajů a vymezuje základní druhy, které jsou způsobilé, respektive nezpůsobilé ke spolufinancování z fondů EU.

DPH a jiné daně

Upravuje problematiku způsobilosti v oblasti daní.

Pravidla způsobilosti výdajů prošla komplexním procesem připomínkování u všech zainteresovaných subjektů, tj. zejména u těch, které jsou zapojeny do implementačního systému fondů EU. V souladu s usnesením vlády ČR č. 61 ze dne 24. ledna 2007 jsou pravidla způsobilosti závazná pro poskytovatele a potažmo i příjemce

„Cílem je především vyložit pravidla způsobilosti v souladu s relevantními předpisy EU a ČR.“

pomoci. Jako metodický výkladový dokument doporučujícího charakteru byla k Pravidlům způsobilosti zpracována Metodická příručka způsobilých výdajů pro programy spolufinancované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti na programové období 2007 – 13. Kromě výkladových textů k jednotlivým pravidlům a tematickým oblastem obsahuje tato příručka rovněž řadu modelových příkladů k jednotlivým problémovým okruhům. Cílem je především vyložit pravidla způsobilosti v souladu s relevantními předpisy EU a ČR, harmonizovat přístup jednotlivých subjektů implementačního systému k této problematice a poskytnout příjemcům pomoci základní vymezení typologie způsobilých výdajů s uvedením ilustrativních příkladů.

Závěr

Popsaná pravidla způsobilosti a doprovodná metodická příručka představují obecný rámec této problematiky platný pro všechny operační programy a fondy EU. Metodická příručka neposkytuje vyčerpávající výklad všech typů výdajů pro všechny operační programy a nedává ani definitivní odpovědi ve vztahu ke konkrétním projektům. Stanovuje společné podmínky způsobilých výdajů pro vybrané typy výdajů napříč operačními programy, vysvětluje principy a nabízí modelové postupy pro řídicí orgány. Na základě těchto dokumentů pak mohou řídicí orgány jednotlivých operačních programů přesněji upravovat některé oblasti tak, aby co nejlépe vyhovovaly specifickým potřebám jejich programů. Pravidla a zejména pak příručka jsou významným dokumentem i pro samotné příjemce pomoci, neboť mimo jiné rozvádějí postupy při oceňování a dokladování způsobilých výdajů.

Jan Filkuka
Advisor

+420 222 123 335
jfilkuka@kpmg.cz

Řízení rizik a poradenské služby